

Emek Dünyası

10 Şubat 2012, Cuma

Zeki'nin ardından

[M. UTKU ŞENTÜRK](mailto:utkus@rekta.com.tr) utkus@rekta.com.tr

O'nun ismini sanırım yıllar önce o zamanlar üyesi olduğum ÖDP'nin bir ilçe binasındaki parti yayınlarından birinde görmüştüm. Zeki o zamanlar 29 yaşındaydı, katledildiğinde ve bugün de olduğu yaşta; 29 yaşında. Hala yakışıklı, hala bıyıkları ve saçları simsiyah, hala mahallemizin afili ağabeylerinden. Zeki, şimdilerde Diyarbakır'da eski adliye binasının arkasındaki JİTEM binasının önünde yapılan kazılarla tekrar gündeme gelen faili meçhul cinayetlerin ilk kurbanlarındandı

1977 yılının 23 Ocak'ında yöneticisi olduğu İnşaat Mühendisleri Odasında, Teknik Güç'ün mizampajını yaparken güpegündüz kaçırıldı Zeki Erginbay. Tıpkı O'ndan sonra kaçırılan yüzlerce, binlercesi gibi... Güpegündüz kaçırıldı; fakat kaçırılışına dair hiçbir tanıklık bulunamadı. Tıpkı O'ndan sonra kaçırılıp tanığı olmayan yüzlerce, binlercesi gibi... Ve 13 gün sonra 5 Şubat'ta, Ömerli'de cansız bedeni, işkence ve darp izleriyle beraber, sol göğsünün üzerindeki kurşun yarasıyla bulundu. Yine O'ndan sonra kaçırılıp katledilen yüzlerce, binlercesi gibi...

Herhangi bir cumartesi günü yolunuz İstiklal'e düştüğünde Galatasaray Lisesi'nin önünde annelerini gördüğünüz yüzlerce, binlerce faili meçhul gibi...

1948 yılında İstanbul'da doğdu Zeki Erginbay. 1967 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi İnşaat Bölümüne girdi. Bir yıl sonra tekrar sınava girerek İTÜ İnşaat Fakültesi'ne kayıt yaptırdı. Gençliğin devrimcilik ateşiyle yandığı, eşitlik, adalet ve demokrasi özleminin toplumda kök salmaya başladığı yıllardı.

12 Mart sonrası tutuklandı Zeki Erginbay. Sağmalcılar, Davutpaşa, Selimiye ve Maltepe cezaevlerinde kaldı. 1974 affından sonra mesleki alanıyla ilgili çalışmalara koyuldu. Bu kez, teknik elemanların ekonomik ve demokratik mücadelesine desteğe adadı ömrünü. O yıllarda teknik elamanların grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak mücadelesi önemli bir ivme kazanmıştı. Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) içinde önemli görevler üstlendi. Derneğin eylem ve etkinliklerinin kamuoyuna duyurulması, eli kalem tutan, dergicilik erbabı Zeki Erginbay'a düşmüştü. TÜTED örgütlülüğünün yaygınlaştırılması için memleketi karış karış dolaştı. Tıpkı O'ndan öncekiler gibi, tıpkı "Dev" bir "Genç" gibi.

Ölümünden bir yıl önce İnşaat Mühendisleri Odası'nda (İMO) görev aldı. İMO Teknik Güç isimli bir dergi çıkartıyordu. Zeki Erginbay derginin yazı işleri müdürlüğü işine soyundu. İnşaatçılar çıkartıyordu dergiyi ama yayın politikasıyla tüm mühendislerin, TMMOB örgütlülüğünün sesi, soluğu olmuştu Teknik Güç. Zeki Erginbay İMO'nun yanı sıra Kurtuluş Hareketi'nin de 1976'dan sonra İstanbul'daki örgütlenmesinde önemli katkıları olan militan bir devrimciydi.

Zeki, 23 Ocak 1977 günü Şişli-Osmanbey'de çalıştığı İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nden çıkışında güpegündüz kaçırmıştı.

Bütün aramalara rağmen hiçbir yende izine rastlanmadı. 13 gün sonra, yani 5 Şubat 1977 günü Şile yolu üzerinde cesedi bulunan Zeki'nin, cesedinin incelenmesinden sol göğsünde bir kurşun yarası ve vücudunun çeşitli yerlerinde işkence izleri tespit edilmişti.

Zeki Erginbay'ın Can Yücel'le güzel bir dostluğu vardı. Can Yücel, Zeki katledildiğinde onun için bir şiir yazmış ve bu şiiri Zeki'yi anma gecelerinde okumuştur. Can Baba'nın Zeki Erginbay için kaleme aldığı şiir;

AĞIT

Dün gece seyrine gömdüm
cerenim

Kızlar ne kadar çok
seviyorlarmış ki seni
Mosmor olmuş gülyazı
bedenin.

Mosmor olmuş gülyazı
bedenin.

Düşmüş sanki erguvanlar içinde
En genç burcu yıldızlardan
bir kalenin

En genç burcu yıldızlardan
bir kalenin

Uçmuş sanki uçsuz bir uçuruma
Gökyüzünün çakır gözlerinden
Gökyüzünün çakır gözlerinden
Düşmüş damla, bir deniz feneri
Işıklarıyla şile bezlerinin
Güdüyor çobansız kalmış
tekneleri
1977...Unutulmaz yılın adı

Zeki'nin öldürüldüğü 1977 yılı Türkiye'de yeni bir dönemecin başlangıcıydı. Bu dönem, 12 Eylül 1980 askeri darbe koşullarının oluşması için Özel Harp Dairesi'nin etkin bir şekilde siyasal ve toplumsal hayata müdahaleler yapmaya başladığı bir dönemin başlangıç noktasıydı. Tıpkı günümüzde Balyozlarla, Ergenekonlarla yapmak isteyip de yapamadıklarını o günlerde ellerini kollarını sallayarak yapıyorlardı.

AP, MSP, MHP ve CGP tarafından kurulan 1. Milliyetçi Cephe hükümeti işbaşındaydı. Son bir yıl içinde sadece İstanbul'da 510 öğrenci olayı meydana gelmiş ve bu olaylarda 13 öğrenci ölmüş, 254 öğrenci yararlanmıştı. Ocak ve şubat ayları faşist saldırıların yoğunlaştığı aylardı. Ayrıca ekonomik kriz giderek derinleşmekte, hükümet grevleri ertelemekte ve zam üstüne zam yapmaktaydı.

1 Mayıs'ta DİSK'in İstanbul Taksim Meydanı'nda kutladığı "1 Mayıs İşçi Mitingi" Inter Continental Oteli ve Sular İdaresi'nden meçhul kişiler tarafından açılan ateşle kana bulanmıştı. 500 Bin kişinin üzerine açılan ateş sonucu çoğu çıkan panik neticesinde ezilerek olmak üzere 34 kişi ölmüş, yüzlerce kişi yaralanmıştı.

Sonrası malum; Maraş, Çorum, Malatya, Ümit Kaftancıoğlu, Abdi İpekçi, Kemal Türkler veee....darbe!

Zeki büyük bir planın ilk kurbanlarından. 1977 yılının 23 Ocak'ında yöneticisi olduğu İnşaat Mühendisleri Odasında, Teknik Güç'ün mizampajını yaparken güpegündüz kaçırıldı. Tıpkı O'ndan sonra kaçırılan yüzlerce, binlercesi gibi... Güpegündüz kaçırıldı; fakat kaçırılışına dair hiçbir tanıklık bulunamadı. Tıpkı O'ndan sonra kaçırılıp tanığı olmayan yüzlerce, binlercesi gibi... Ve 13 gün sonra 5 Şubat'ta, Ömerli'de cansız bedeni, işkence ve darp izleriyle beraber, sol göğsünün üzerindeki kurşun yarasıyla bulundu. Yine O'ndan sonra kaçırılıp katledilen yüzlerce, binlercesi gibi...

Herhangi bir cumartesi günü yolunuz İstiklal'e düştüğünde Galatasaray Lisesi'nin önünde annelerini gördüğünüz yüzlerce, binlerce faili meçhul gibi...